

Jó gyakorlat az iskolai könyvtárban

Olvasásfejlesztés a SZOLMŰSZ Pálfy-Vízügyi Tagintézményben

Elhangzott a Magyar Könyvtárosok Egyesülete 47. vándorgyűlése keretében szervezett
Tanórán kívüli jó gyakorlatok c. Könyvtárostanárok Egyesülete szekciójában
Szolnok, 2015. július 17.

TÁMOP-3.2.4-08/1

„Tudásdepó-Expressz”

**A könyvtári hálózat nem formális és informális képzési szerepének erősítése az élethosszig tartó tanulás érdekében
– Könyvtárhasználók igényeinek hatékonyabb kielégítését szolgáló fejlesztés**

TÁMOP-3.2.4-08/1-2009-0069

„Zounok projekt II”

**"Erővel olvasni. Néha nagyobb erővel olvasni, mint
amilyen erővel az írás készült. Áhítattal,
szenvédéllyel, figyelemmel és kérlelhetetlenül olvasni.**

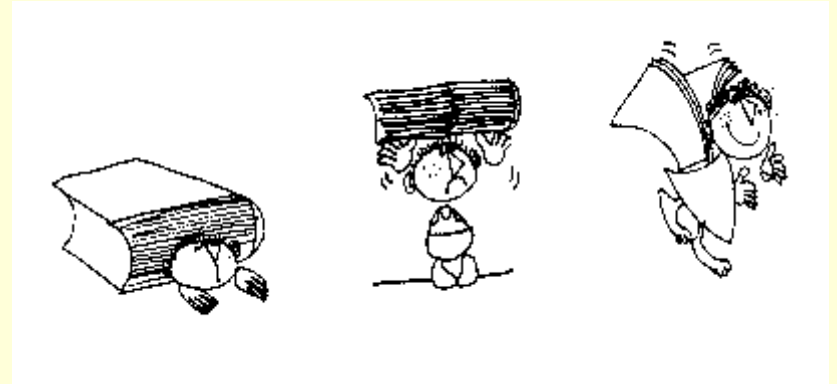
...

**Elegánsan olvasni, nagylelkűen. Úgy olvasni, mintha
a siralomházban olvasnád az utolsó könyvet, melyet
még beadott celládba a porkoláb. Életre-halálra
olvasni, mert ez a legnagyobb, az emberi ajándék.
Gondold meg, hogy csak az ember olvas."**

***(Márai Sándor: Füves könyv. Bp. Helikon Kiadó, 2000.
36-37. p)***

Értik-e tanítványaink Márai üzenetét?

- **Nem szeretek olvasni!**
- **Nincs egy rövidebb?**
- **Utálom a kötelezőket!**
- **Rövidítve megvan?**
- **Minden kötelezőben meghal valaki, meg egyáltalán mind olyan szomorú, lehangoló!**
- **Csak muszájból olvasok.**

Az illusztráció forrása a Magyar Olvasástársaság „Szülők kérdezik az olvasásról” c.munkafüzete.

Mit mondanak a szakemberek?

Az irodalom olvasását három nagy kihívás érte:

- Az irodalom politikai funkciója megszűnt, mint tantárgy is veszített a jelentőségéből.
- A másik kihívás az elektronikus tömegkommunikáció felől érkezett (kereskedelmi csatornák, multiplex mozik, internet).
- A harmadik a tömegdemokrácia kihívása. A művelt elit által meghatározott kánon közvetítését a demokratikus öntudatú társadalom csoportjai elvetik. (Divatos, kommersz szerzők olvasása.)

Az olvasóvá nevelés problémái az ezredfordulón. Kerekasztal beszélgetés. In: UPSZ, 2000. 7. sz.

Mit lehet tenni?

- **A családban, kisgyermekkorban elkezdni az olvasóvá nevelést. ☹**
- **A kronologikus irodalomtörténet-tanítás elvetése, örömszerzés az irodalomtanításba beemelt művekkel. ☹**
- **A műértelmező képesség erősítése, mivel az irodalom érettségi is annak kedvez aki jó olvasó, értelmező, szövegalkotó. ☺**

Az olvasóvá nevelés.. i. m.

Tenni amit lehet – a könyvtárostánár lehetőségei

- Kezdeményezni és bevonni a kollégákat az olvasóvá nevelésbe.
- Minél több tantárgyon, tanórán keresztül keresni a lehetőségeket az olvasásfejlesztésre.
- Közös élménnyé tenni az olvasást.
- Az iskola mindennapi életébe beilleszteni az irodalom olvasást.
- Munkatervi feladatként formába önteni, köztudatba vinni a programot.
- *„Összefogás az olvasásért”* mozgalom a humán és az osztályfőnöki munkaközösséggel.
- Osztályfőnöki órán, irodalomórán, tanítási órán kívül.
- Együttes élményeket nyújtó formákat keresni.
- Egy teljes féléven keresztül.
- Értekezleteken, munkaközösségi foglalkozásokon propagálni, egyeztetni.

Összefogás az olvasásért a SZOLMÜSZ Pálfy-Vízügyi Tagintézményben

- *Az akció célja:* a tanulók motiválása az olvasásra, az irodalmi művekben megjelenő emberi magatartások, konfliktusok közös értelmezése az irodalmi művek segítségével, az önismeret és társismeret elősegítése, a kommunikációs készség fejlesztése. A kollégák bevonása az olvasóvá nevelésbe.

2015. július 17.

MKE 47. Vándorgyűlése

Összefogás az olvasásért a SZOLMÜSZ Pálfy-Vízügyi Tagintézményben

Célcsoportja:

- az iskola minden tanulója a 9-14. évfolyamon, több mint 700 tanuló,
- vállalkozó kollégák, köztük minden osztályfőnök.

Helyszínei:

- könyvtár, tantermek, tornaterem.

Összefogás az olvasásért a SZOLMŰSZ Pálfy- Vízügyi Tagintézményben

Részprogramok:

- **Emberi arcaink-köznapi harcaink.**
- **Kölcsönözz élő könyvet!**
- **Író-olvasó találkozó Varró Dániellel.**
- **Pedagógus továbbképzés - Biblioterápia a pedagógus tevékenységében.**

Részprogramok 1.

Emberi arcaink-köznapi harcaink:

- Két egymást követő osztályfőnöki órán.
- Az osztályfőnök felolvasta a választott művet.
- Ezt követően az általam megtervezett foglalkozási terv alapján a műben rejlő, illetve az ahhoz kapcsolódó gondolatok, tapasztalatok megfogalmazására, megvitatására került sor.

- **Irodalom:**

Letölthető irodalmi művek és foglalkozási tervek:

Gárdonyi Géza: Büntárgyalás

Lázár Ervin: A csodapatika

Tömörkény István: Vita a kutya miatt

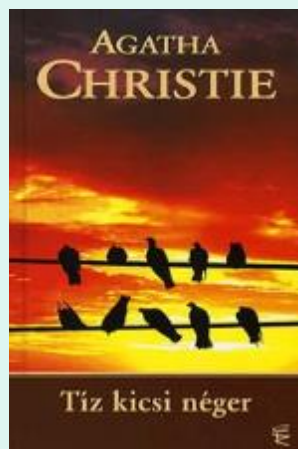
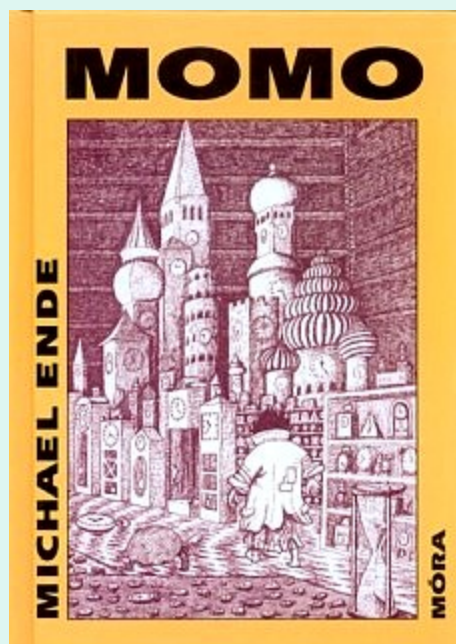
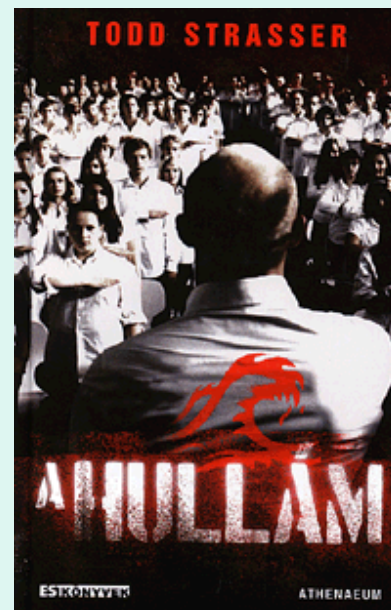
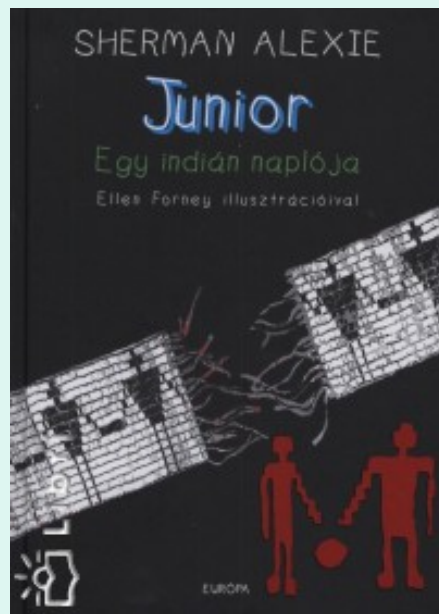
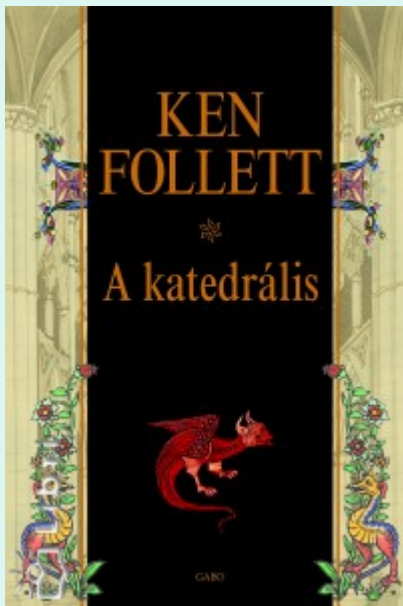
Összefogás az olvasásért. URL: <http://www.szolnok-ped.sulinet.hu/?page=hir&oldal=konyvtar-osszefogas-az-olvasasert> (Utolsó letöltés: 2015. július 7.)

Részprogramok 2.

Kölcsönözz élő könyvet!

- Tíz vállalkozó kolléga, mint „élő könyv”. A választható könyvekről értesítettük az osztályokat, és ők jelezték, melyiket szeretnék „kikölcsönözni”. A könyv bemutatására egy alkalommal osztályfőnöki órán került sor.
- A könyvekről rajzszakkörön plakátokat készítettek a tanulók.
- A program „utóélete”: azok a tanulók akik elolvasták a bemutatott művet és vállalták, hogy beszámolnak róla az érintett kollégának, irodalomból egy jeles osztályzatot kaphattak.

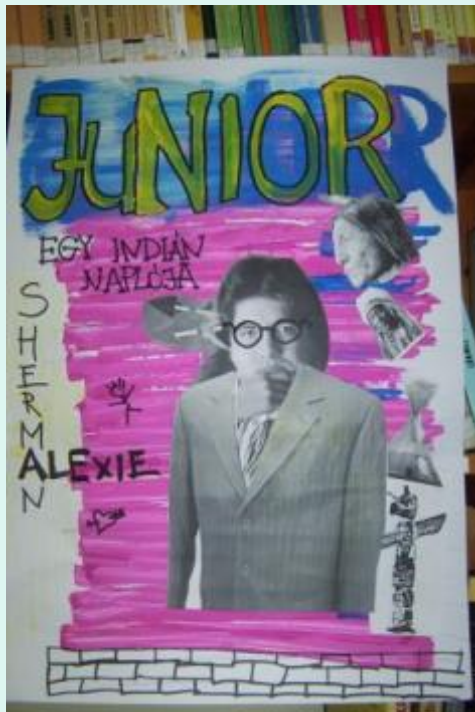
Az ajánlott könyvek

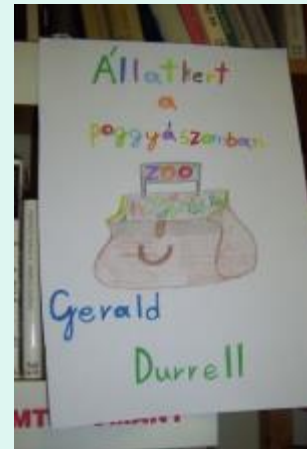
Ötletes kollégák- Változatos bemutatási módok

- **Madáretető** – humoros jeleneteket játszottak el a tanulók.
- **Menekülés** – a tanulók választhatták ki melyik szerepben mutassa be a kolléganő a regényhőst.
- **A hullám** – lehetséges befejezések összegyűjtése, később a film megtekintése.
- **A katedrális** – a szövevényes történet vázlatos leírását kézhez kapták a tanulók.
- **Állatkert a poggyászomban** – képek az állatokról.

Plakátok

2015. július 17.

MKE 47. Vándorgyűlése

Részprogramok 3.

- **Író olvasó találkozó Varró Dániellel. „Vannak élő költők is?” – Személyes élményt nyújtani.**

2015. július 17.

MKE 47. Vándorgyűlése

Részprogram 4.

- **Biblioterápia a pedagógus tevékenységében**
– *Dr. Bartos Éva előadása*
- **Cél: módszertani segítséget nyújtani a kollégáknak**

2015. július 17.

MKE 47. Vándorgyűlése

A biblioterápia fogalma

- **Könyvekkel segíteni, könyvekkel gyógyítani = könyvek általi gyógyítás.**
- **Kijelölt olvasmányok által segítséget nyújtani személyes problémák megoldásában.**
- **Válogatott olvasmányok és az olvasást követő beszélgetések, szerepjátékok, kreatív problémamegoldó tevékenységek együttese.**

A biblioterápia tanulmányozásához ajánlom:

Doll, Beth – Doll, Caroll : Fiatalok biblioterápiája. Könyvtárosok és mentálhigiénés szakemberek együttműködése. URL:

http://ki.oszk.hu/sites/ki.oszk.hu/files/dokumentumok/biblioterapia_gyermekeknek_es_serduloknek_0.pdf

(Utolsó letöltés: 2015. július 13.)

Bartos Éva: Biblioterápia. In: Taní-tani. 2002. 22-23. sz. 82-87. p.

Bartos Éva: A biblioterápia a pedagógus tevékenységében. In: Taní-tani. 2003. 24-25. sz. 90-95. p.

A rendezvények propagálása

Értekezleteken, iskolai hírlevélben, megyei lapban, helyi televízióban, névre szólóan e-mailben, saját könyvtári weblapon.

Tapasztalatok

- Mi felnőttek élveztük a közös munkát, a spontán beszélgetést a könyvekről.
- Rájöttünk, hogy nem ismerjük eléggé a modern ifjúsági irodalmat.
- A gyerekek között is beszédtema lett a könyv, az olvasás.
- Minden osztály választott könyvet és volt 15-20 új olvasó gyerek.
- A könyvet kézbe kell adni akkor, amikor a gyerek kéri (az előjegyzésbe vétel még belefér).
- A könyvtárközi kölcsönzés jó megoldás.
- A szorgalmi ötös beírása helyenként az egyeztetés ellenére is problémás volt.

A tanulók válaszaiból:

- **Tetszett a könyv.**
- **Azokról a problémákról szól, amelyek engem is foglalkoztatnak.**
- **Okulni lehet belőle.**
- **Modern a nyelvezete, a fiatalok tényleg így beszélnek.**
- **Példaképem nincs, de jó volt szimpatikus személyekről olvasni.**
- **Jó, ha van kivel megvitatni a problémáinkat.**

A program kapcsolódása az iskola tevékenységrendszeréhez és dokumentumaihoz

- **Pedagógiai program-helyi tanterv**
- **Iskola munkaterve**
- **Könyvtár munkaterve**
- **Munkaközösségi munkatervek**
- **Osztályfőnöki tanmenetek**
- **Osztályfőnöki óravázlatok**
- **Iskolai és könyvtári beszámolók**

Köszönöm a figyelmet!

Erdősné Márta Mária
palfykonyvtar@gmail.com

